

Laidiens: **23.12.2020., Nr. 248**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2020/248.23**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 809

Rīgā 2020. gada 17. decembrī (prot. Nr. 84 71. §)

Noteikumi par mājсаimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības саņemšanu

*Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma
3. panta otro daļu un 36. panta ceturto un piekto daļu*

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. mājсаimniecības materiālās situācijas izvērtēšanas un sociālās palīdzības саņemšanas kārtību;
- 1.2. garantētā minimālā ienākuma pabalsta aprēķināšanas, piešķiršanas un izmaksas kārtību;
- 1.3. mājokļa pabalsta aprēķināšanas, piešķiršanas un izmaksas kārtību un izdevumu pozīciju minimālās normas mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai;
- 1.4. trūcīgas un maznodrošinātas mājсаimniecības statusa noteikšanas kārtību.

2. Lai саņemtu sociālo palīdzību un izvērtētu mājсаimniecības atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājсаimniecības statusam, viena no mājсаimniecības personām (turpmāk – iesniedzējs) vēršas pašvaldības sociālajā dienestā (turpmāk – sociālais dienests), uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz:

- 2.1. iesniegumu, kuru parakstījušas mājсаimniecības pilngadīgās personas;
- 2.2. darba devēja izziņu par darba samaksu par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru darba ņēmēju mājсаimniecībā;
- 2.3. izziņu par ienākumiem no саimnieciskās darbības (1. pielikums) par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru саimnieciskās darbības veicēju mājсаimniecībā;
- 2.4. visu mājсаimniecībā esošo personu kredītiestāžu vai pasta norēķinu sistēmas kontu pārskatus par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem;
- 2.5. dokumentus, kas apliecina neregulāra rakstura ienākumus vai citus šo noteikumu 2. pielikuma 2.2. apakšpunktā norādītos ienākumus un саņemtos maksājumus par 12 kalendāra mēnešu periodu pirms šo noteikumu 2.1. apakšpunktā minētā iesnieguma iesniegšanas;
- 2.6. dokumentus mājokļa pabalsta aprēķināšanai, kas apliecina ar mājokļa lietošanu саistītus izdevumus, kā arī uzrāda mājokļa lietošanu apliecinošus dokumentus (piemēram, īres līgumu), ja šādu dokumentu nav sociālā dienesta rīcībā;

2.7. citus dokumentus, ja tas ir nepieciešams lēmuma pieņemšanai par sociālās palīdzības piešķiršanu vai trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusa noteikšanu.

3. Sociālais dienests sadarbībā ar iesniedzēju pašvaldības informācijas sistēmā elektroniski sagatavo iztikas līdzekļu deklarāciju (2. pielikums) (turpmāk – deklarācija), izmantojot valsts un pašvaldības informācijas sistēmās esošos datus un šo noteikumu 2. punktā minētajos dokumentos iekļautās ziņas. Iesniedzējs paraksta pašvaldības informācijas sistēmā sagatavotās deklarācijas izdrukā, apliecinot deklarācijā sniegtās informācijas patiesumu, izņemot gadījumu, ja deklarācija iesniegta, izmantojot vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu (www.latvija.lv).

4. Sociālais dienests, ja nepieciešams, apseko iesniedzēja norādīto faktisko dzīvesvietu vai deklarēto dzīvesvietu un izvērtē iespēju sniegt atbilstošu atbalstu.

5. Aprēķinot vidējos ienākumus, sociālais dienests ienākumu apmēru samazina par kredīta pamatsummu un tā procentu summu par vienīgā mājokļa iegādi, kā arī par to summu, ko persona maksā kā uzturlīdzekļus bērnam, bet nepārsniedzot valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru katram bērnam, izņemot gadījumu, ja uzturlīdzekļi tiek maksāti, pamatojoties uz tiesas nolēmumu.

6. Vidējo ienākumu apmēru mēnesī no šo noteikumu 2.5. apakšpunktā minētajiem ienākumiem (tai skaitā no ienākumiem no īpašuma atsavināšanas) aprēķina, dalot ienākumu summu ar kalendāra mēnešu skaitu no ienākuma saņemšanas vai darījuma veikšanas dienas līdz šo noteikumu 2.1. apakšpunktā minētā iesnieguma iesniegšanas dienai, izņemot summu, kas izlietota mājsaimniecības vienīgā mājokļa iegādei.

7. Ja iesnieguma iesniegšanas laikā kādam mājsaimniecības loceklim nav ienākumu, bet iepriekšējo triju kalendāra mēnešu laikā šīs personas vidējie ienākumi bija vienādi ar attiecīgā gada 1. janvārī valstī spēkā esošās minimālās mēneša darba algas apmēru vai mazāki par to, novērtējot mājsaimniecības materiālo stāvokli, šīs personas ienākumus neņem vērā.

8. Mājsaimniecība vai mājsaimniecības persona nekvalificējas sociālās palīdzības un trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusa saņemšanai, ja mājsaimniecības ienākumi un materiālie resursi neatbilst normatīvajos aktos minētajam ienākumu sliekšnim un materiālā stāvokļa līmenim.

9. Garantētā minimālā ienākuma pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp garantētā minimālā ienākuma sliekšņu summu mājsaimniecībai un mājsaimniecības kopējiem ienākumiem, izmantojot šādu formulu:

$$P_{gmi} = (GMI^1 + GMI^2 \times N) - I, \text{ kur}$$

P_{gmi} – pabalsta apmērs;

GMI^1 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā;

GMI^2 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis katrai nākamajai personai mājsaimniecībā;

N – pārējo personu skaits mājsaimniecībā;

I – mājsaimniecības kopējie ienākumi.

10. Mājokļa pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp garantētā minimālā ienākuma sliekšņu summu mājsaimniecībai un faktiskajiem izdevumiem (nepārsniedzot šo noteikumu 3. pielikumā vai pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktos mājokļa lietošanas izdevumus) un mājsaimniecības kopējiem ienākumiem, izmantojot šādu formulu:

$$P_{\text{maj}} = (\text{GMI}^1 + \text{GMI}^2 \times N) + K - I, \text{ kur}$$

P_{maj} – pabalsta apmērs;

$(\text{GMI}^1 + \text{GMI}^2 \times N)$ – garantētā minimālā ienākuma sliekšņu summa mājstarpniecībai;

K – ar mājokļa lietošanu saistīto maksājumu rēķinos norādītā faktisko izdevumu summa (nepārsniedzot šo noteikumu 3. pielikumā norādīto vai pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto mājokļa lietošanas izdevumu summu);

I – mājstarpniecības kopējie ienākumi (ieskaitot attiecīgajā mēnesī saņemto garantēto minimālo ienākumu pabalsta apmēru).

11. Mājokļa pabalsta apmēru cietā kurināmā iegādei aprēķina, ņemot vērā šo noteikumu 3. pielikuma 1. un 7. punktā minētos nosacījumus, kā arī pārējos ar mājokļa lietošanu saistīto maksājumu rēķinos norādīto faktisko izdevumu summu, un piešķir vienu reizi kalendāra gadā.

12. Mājokļa pabalstu nepiešķir, ja ir stājies spēkā tiesas spriedums par izlikšanu no mājokļa, izņemot gadījumu, ja mājstarpniecība iesniedz apliecinājumu no ēkas īpašnieka, apsaimniekotāja vai zvērināta tiesu izpildītāja par tiesas sprieduma izpildes atlikšanu uz noteiktu laiku.

13. Sociālais dienests mēneša laikā pēc šo noteikumu 2. punktā minēto dokumentu saņemšanas un 3. punktā minētās deklarācijas sagatavošanas izvērtē mājstarpniecības materiālos resursus, aprēķina pamata sociālās palīdzības pabalstus (garantētā minimālā ienākuma pabalstu un mājokļa pabalstu) un pieņem lēmumu par sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanu vai par atteikumu piešķirt sociālo palīdzību, ja nav ievērotas šo noteikumu vai atbilstošo pašvaldības saistošo noteikumu prasības, kā arī nosaka mājstarpniecības atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājstarpniecības statusam. Par pieņemto lēmumu sociālais dienests informē iesniedzēju.

14. Pamata sociālās palīdzības pabalsti tiek piešķirti un trūcīgas vai maznodrošinātas mājstarpniecības statuss tiek noteikts ar to mēnesi, kurā pieņemts lēmums par pamata sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanu un trūcīgas vai maznodrošinātas mājstarpniecības statusa noteikšanu.

15. Garantētā minimālā ienākuma pabalstu izmaksā reizi mēnesī. Mājokļa pabalstu izmaksā ne retāk kā reizi trijos mēnešos, izņemot mājokļa pabalstu cietā kurināmā iegādei, kuru var izmaksāt vienā vai vairākās reizēs kalendāra gada laikā.

16. Piešķirto garantētā minimālā ienākuma pabalstu pārskaita uz iesniedzēja kredītiestādes maksājumu vai pasta norēķinu sistēmas kontu vai izmaksā skaidrā naudā, mājokļa pabalstu pārskaita apsaimniekotājam vai komunālo pakalpojumu sniedzējiem, izdevumus par kurināmā iegādi var segt, veicot pārskaitījumu piegādātājam vai pārskaitīt uz iesniedzēja norādīto kredītiestādes maksājumu vai pasta norēķinu sistēmas kontu.

17. Mājstarpniecības atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājstarpniecības statusam apliecina sociālā dienesta izsniegta izziņa, kurā norādīti visu mājstarpniecībā ietilpstošo personu vārdi, uzvārdi, personas kodi, dzimšanas dati, kā arī izziņas derīguma termiņš un normatīvais akts, uz kura pamata noteikts attiecīgais statuss.

18. Atzīt par spēku zaudējušiem:

18.1. Ministru kabineta 2009. gada 17. jūnija noteikumus Nr. 550 "Kārtība, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdzdarību" (Latvijas Vēstnesis, 2009, 97. nr.; 2017, 248. nr.);

- 18.2. Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumus Nr. 299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu pat trūcīgu" (Latvijas Vēstnesis, 2010, 51./52., 204. nr.; 2012, 85. nr.; 2013, 193. nr.; 2015, 93. nr.; 2017, 128. nr.);
- 18.3. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumus Nr. 913 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni" (Latvijas Vēstnesis, 2012, 203. nr.; 2013, 193. nr.; 2017, 248. nr.; 2019, 203. nr.).
19. Šo noteikumu 10., 11. punkts un 3. pielikums stājas spēkā 2021. gada 1. aprīlī.
20. Noteikumi stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

Ministru prezidents
A. K. Kariņš

Labklājības ministre
R. Petraviča

1. pielikums
Ministru kabineta
2020. gada 17. decembra
noteikumiem Nr. 809

Izziņa
par ienākumiem no saimnieciskās darbības

Iesniegta 20__ . gada __ . _____

Es, _____ ,
(vārds, uzvārds, personas kods)

nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. _____ , apliecinu, ka esmu guvis šādus ienākumus no saimnieciskās darbības pēdējo triju mēnešu laikā:

Periods	Ieņēmumi, <i>euro</i>	Saimnieciskās darbības izdevumi*, <i>euro</i>	Ienākumi, <i>euro</i>	Samaksātā nodokļu summa vai avansa maksājums, <i>euro</i>	Provizorisks ienākumi pēc nodokļu samaksas, <i>euro</i>

Piezīme. * Izņemot likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta divpadsmitajā daļā noteiktos gadījumus, kur noteikts, ka maksātājs, gūstot ienākumu no īpašuma [..] vai no kustamas lietas atsavināšanas [..], var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus [..], izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Saimnieciskās darbības ieņēmumus maksātājs hronoloģiskā secībā uzskaita ieņēmumu uzskaites reģistrā [..]. Maksātājs saimnieciskās darbības ieņēmumus var neuzskaitīt ieņēmumu uzskaites reģistrā, ja saimnieciskās darbības ieņēmumi ir gūti tikai bezskaidras naudas veidā. Fiziskās personas darbība kvalificējama kā saimnieciskā darbība, ja ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14 229 *euro* taksācijas gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas [..].

Apliecinu, ka šajā izziņā sniegtās ziņas ir patiesas un normatīvajos aktos noteiktā kārtībā tās ir vai tiks iesniegtas Valsts ieņēmumu dienestam.

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

Labklājības ministre
R. Petraviča

2. pielikums
Ministru kabineta
2020. gada 17. decembra
noteikumiem Nr. 809

Iztikas līdzekļu deklarācija Nr. _____

Iesniegta 20__ . gada __ . _____

1. Personu dati

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

personas kods

						-						
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

dzīvesvietas adrese

faktiskā _____

deklarētā _____

personas tālrunis, e-pasta adrese _____

Pārējās personas

Nr. p. k.	Vārds, uzvārds	Personas kods	Dzīvesvieta	
			faktiskā	deklarētā
1.				
2.				
3.				
..				

2. Personas ienākumi

Ienākumus norāda par katru personu atsevišķi

Personas ienākumi pa ienākumu veidiem	Summa, <i>euro</i>
2.1. Ienākumi, kurus norāda par pēdējiem pilniem trim kalendāra mēnešiem pirms iesnieguma iesniegšanas	
2.1.1. Darba samaksa un atlīdzība – regulāri izmaksājamā atlīdzība par darbu (tai skaitā darba alga un normatīvajos aktos, darba koplīgumā un darba līgumā noteiktās piemaksas), kā arī prēmijas un jebkura cita veida atlīdzība saistībā ar darbu vai dienestu – slimības nauda, pamatojoties uz darbnespējas lapas A daļu, ikgadējā atvaļinājuma nauda, izņemot šā pielikuma 2.1.2. apakšpunktā un Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 38. panta piektajā daļā minētos ienākumus (vienu reizi kalendāra gadā trīs kalendāra mēnešus neņem vērā	